

216959

III

Pracownia Śląska

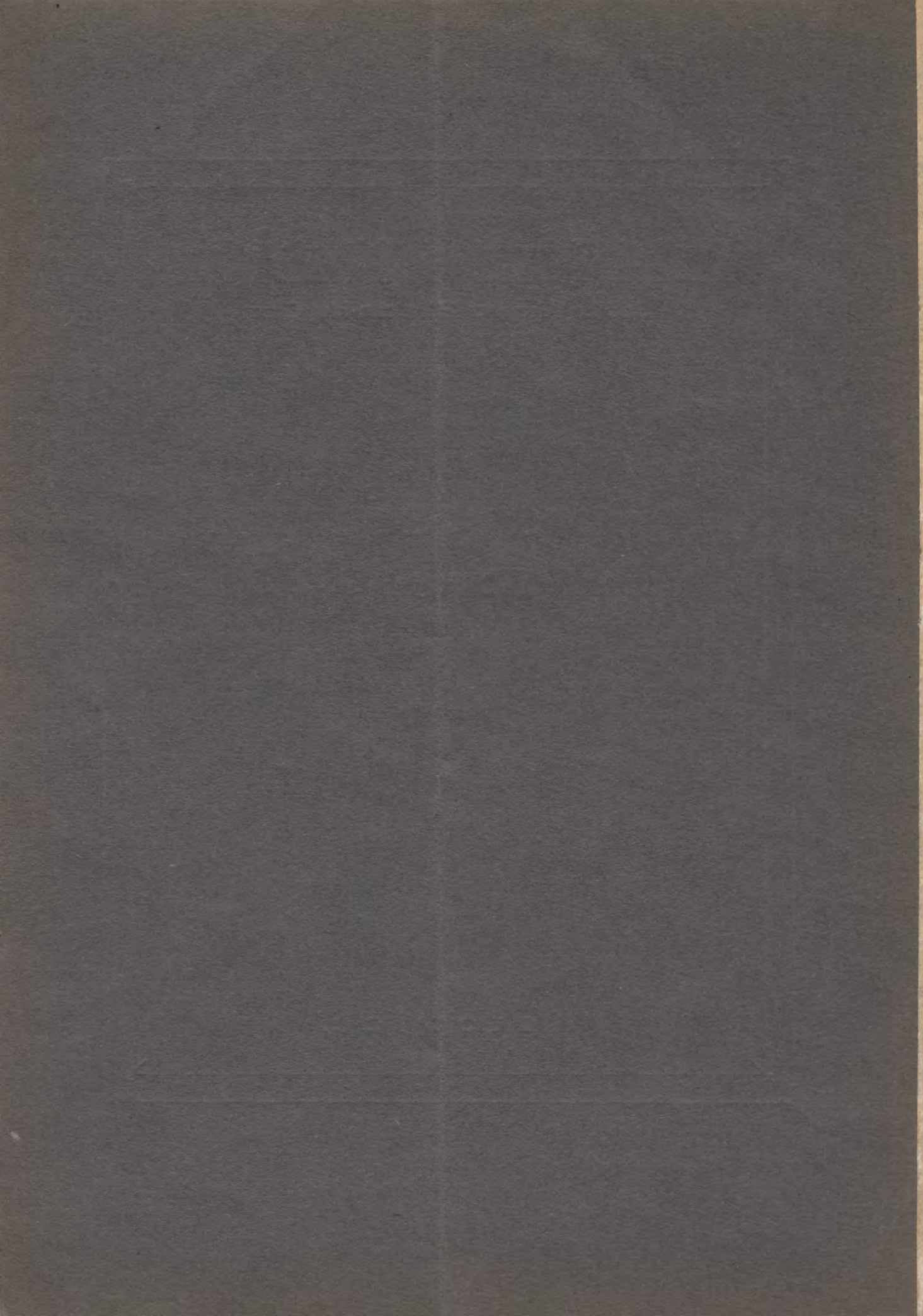
13513 / 68

Górnślaskie Zjednoczone Huty Królewska i Laura,
Spółka Akcyjna Górniczo-Hutnicza.

Sprawozdanie
z a r o k 1 9 2 8

K a t o w i c e .

Górnośląskie Zjednoczone Huty Królewska i Laura,
Spółka Akcyjna Górnico-Hutnicza.

Sprawozdanie
z a r o k 1 9 2 8

K a t o w i c e .

13/68

SL3d2a
SL3d3a

216959

III

D.R. Auty kw. W-wa
9.9.68 24. —

R a d a N a d z o r c z a.

Ordynat Alfred hr. Potocki, Łańcut, przewodniczący,

Fryderyk Weinmann, przemysłowiec, Usti n/Labem, zastępca przewodniczącego,

Dr. Paweł v. Schwabach, Szef Domu Bankowego S. Bleichröder w Berlinie, zastępca przewodniczącego,

Dr. Henryk Asehkenazy, Dyrektor Warszawskiego Banku Dyskontowego, Warszawa,

Dr. mont. h. e. inż. Alojzy Czermak, Dyrektor Generalny, Usti n/Labem,

Herbert M. Gutmann, Dyrektor Dresdner Bank, Berlin,

Dr. mont. h. e. inż. Emil Homann von Herimberg, b. minister, Wiedeń,

Stanisław ks. Lubomirski, Prezes Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie, Warszawa,

Prof. inż. Stanisław Jan Okolski, Warszawa,

Dr. Emil Parnas, adwokat, Lwów,

Dr. Ludwik Pawlaczky, Dyrektor Generalny Veitscher Magnesitwerke A. G., Wiedeń,

Stefan Przanowski, b. minister, Warszawa,

Kazimierz Przybyśławski, Prezes Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, Lwów,

Herman Schaaff, Dyrektor Generalny, Usti n/Labem,

Curt Sobernheim, Dyrektor Commerz & Privatbank, Berlin,

Dr. Juljusz Twardowski, b. minister, Wiedeń,

Konstanty Wolny, adwokat, Katowice,

Prof. Ludwik Żeleński, Lwów.

Z a r z ą d.

Inż. Józef Kiedroń, b. minister, Siemianowice,

Inż. Fryderyk Bernhardt, Królewska-Huta,

Jerzy Haase, Katowice.

Sprawozdanie Zarządu

za rok operacyjny

1928.

Rok operacyjny 1928 stał pod znakiem dalszego okrzepnięcia i rozwoju gospodarstwa krajowego. Obroty wykazały wzrost również i w czwartym kwartale roku sprawozdawczego, jakkolwiek wówczas dała się już odczuć pewna ciasnota na rynku pieniężnym.

Napływ zamówień w Syndykacie Polskich Hut Żelaznych wynosił:

w roku 1927 — 528 779 tonn
w roku 1928 — 712 600 „

Wydobycie węgla kamiennego wynosiło:

w roku 1927 — 38 084 086 tonn,
w roku 1928 — 40 610 819 „

i tem samem osiągnęło w roku sprawozdawczym poziom produkcji roku 1913.

Zbyt krajowy polskiego górnictwa węglowego podniósł się również i w roku 1928. Wynosił on:

w roku 1927 — 22 192 860 tonn,
w roku 1928 — 23 560 530 „

z czego na nasze Towarzystwo przypadło:

w roku 1927 — 1 445 460 to = 6,51% ogólnego zbytu krajowego,
w roku 1928 — 1 568 031 to = 6,66% „ „ „ „

Na rynkach północnych ceny węgla w dalszym ciągu spadały i dopiero w ostatnich miesiącach roku 1928 spadek ten został zahamowany.

Robocizna została podniesiona od 1 września roku sprawozdawczego.

W kwietniu i październiku 1928 r. Rząd udzielił swej zgody na podwyższenie krajowych cen węgla.

Co się tyczy organizacji górnictwa węglowego, to i w tym roku nie udało się doprowadzić do porozumienia co do założenia jednolitego syndykatu sprzedaży.

Stan zatrudnienia czterech hut Towarzystwa może być określony jako zadawalający: produkcja ogólna przekroczyła produkcję zeszłoroczną o około 10%.

Ten wzrost produkcji został spowodowany zwiększeniem się zbytu krajowego.

Wywóz naszych hut obejmował głównie te materiały, które w coraz większym stopniu wciągane są w orbitę działania syndykatów międzynarodowych.

W ciągu roku sprawozdawczego dokonano całkowitego powrotu do ośmiogodzinnego dnia pracy oraz podniesiono stawki robocizny dla robotników, pracujących na akord.

Koszty własne były również obciążone zwiększonymi świadczeniami społecznymi. To obciążenie kosztów własnych zostało wyrównane dzięki stale postępującej racjonalizacji pracy.

Nasze Warsztaty konstrukcyjne były w roku sprawozdawczym dobrze zatrudnione, — szczególnie zaś oddział budowy mostów, który swą produkcję zeszłoroczną prawie podwoił. Dzięki dobrej konjunkturze również inne oddziały, a mianowicie tłocznia, fabryka zwrotnic i fabryka sprężyn wykazały znaczny wzrost swej produkcji. Natomiast fabryka wagonów, opierająca się przedewszystkiem na zamówieniach rządowych, osiągnęła zaledwie połowę swej zeszłorocznej produkcji.

Wytwórczość Huty Zgody podniosła się ogółem o 22% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Ten wzrost produkcji, wynikający ze zwiększonego zbytu obcym odbiorcom, był możliwy jedynie wskutek powiększenia instalacyj fabrycznych.

Główne dane, dotyczące wytwórczości i sprzedaży Towarzystwa w roku 1928, są następujące:

Wytwórczość:

Węgiel kamienny	2 720 267 tonn
Wapień i dolomit	141 001 „
Surówka	159 500 „
Stal zlewna	351 179 „
Odlewy żeliwne	11 130 „
Żelazo walcowane i rury . .	305 702 „

Sprzedaż:

Węgiel kamienny	1 762 046 tonn
Surówka	49 534 „
Żelazo walcowane i rury . .	212 183 „

Ogólna suma rachunków, wystawionych w roku sprawozdawczym obcym odbiorcom, wyniosła zł 187 130 582,16, wobec zł 149 900 860,— w roku 1927.

Ilość robotników i urzędników w końcu roku 1928 wynosiła 18 975.

O sytuacji gospodarczej na początku roku 1929 można powiedzieć co następuje:

Ciasnota pieniężna, która się zaznaczyła już pod koniec roku sprawozdawczego, zaostrzyła się znacznie z początkiem nowego roku.

Niezwykłe mrozy, jakie panowały w lutym i marcu r. 1929, zahamowały dotkliwie zarówno wytwórczość jak i transport. Spowodowane przez to straty i szkody odbiły się następnie na obrocie pieniężnym.

Przydział zamówień Syndykatu Polskich Hut Żelaznych,

wynoszący w I kwartale 1928 r	169 764 tonn,
wyniósł w I kwartale 1929 r. zaledwie .	145 579 „

W szczególności bardzo poważnego zmniejszenia doznały zamówienia Ministerstwa Komunikacji w lutym i marcu. Pomimo to jednak produkcja stali zlewniej naszych hut w I kwartale 1929 r. przekroczyła odnośną produkcję I kwartału 1928 r. o okragło 14 000 tonn, — dzięki zwiększonemu zapotrzebowaniu naszych zakladów przetwórczych.

Perspektywa zatrudnienia naszych Warsztatów konstrukcyjnych i Huty Zgody w roku 1929 jest również zupełnie zadawalająca.

Wydobycie węgla z naszych kopalń w I kwartale 1929 r. odpowiada, mniej więcej, wydobyciu w takimże okresie czasu roku 1928.

Niezwykła konjunktura węglowa, wynikła w czasie mroźnych miesięcy, nie mogła być wykorzystana, gdyż koleje żelazne nie były w stanie przewieźć potrzebnych ilości węgla. Niemniej jednak i obecnie należy się liczyć ze wzrastającym zapotrzebowaniem krajowem na węgiel.

W roku sprawozdawczym również musiano wydatkować znaczne sumy na roboty konserwacyjne.

Przez rachunek Strat i Zysków zaksięgowano z tytułu podatków:

zaległości podatkowe z lat ubiegłych . .	zł 4 836 701,61
podatki bieżące	„ 7 117 439,02
	<u>zł 11 954 140,63</u>

Na zaległości podatkowe z lat ubiegłych, co do których ostateczna decyzja jeszcze nie zapadła, zarezerwowano . .	zł 3 050 392,73
Razem	<u>zł 15 004 533,36</u>

Odsetki, wykazane na r/ku Strat i Zysków, dotyczą przeważnie odsetek od zaległych podatków.

Wbrew dotychczasowemu zwyczajowi potrącania odpisów wartości zakładowych po stronie czynnej bilansu zaksięgowano w załączonym bilansie sumy odpisów po stronie biernej. Odpisy te wynoszą za lata 1926 i 1927, po przewalutowaniu ich zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r.:

	zł 14 111 111,09
Odpisy za rok 1928 wynoszą	„ <u>9 547 805,37</u>

tak, że rezerwa amortyzacyjna po stronie biernej wykazana jest w kwocie zł 23 658 916,46.

W ten sposób wartości zakładowe, wykazane po stronie czynnej bilansu, stanowią wartości początkowe z dnia 1 stycznia 1926, z uwzględnieniem zaszłych od tego czasu przychodów i rozchodów, przyczem wartości w złotych w złocie, zgodnie ze zwaloryzowanym bilansem z dnia 1 lipca 1928 r., zostały przerachowane w stosunku 100 do 172.

Pozostały w końcu roku zysk składa się:

z przeniesienia z roku 1927	zł 1 901 094,58
z czystego zysku za rok 1928	„ 3 190 747,32
	<u>zł 5 091 841,90</u>

Z sumy tej proponujemy przeznaczyć na zwiększenie funduszu rezerwowego, który jeszcze nie osiągnął statutowej wysokości 10% kapitału akcyjnego, ...	zł 634 805,—
zaś pozostałość w kwocie	<u>zł 4 457 036,90</u>

przenieść na nowy rachunek.

Katowice, w maju 1929 r.

Zarząd.

Do sprawozdania Zarządu nie mamy nic do nadmienienia.

Katowice, w czerwcu 1929 r.

Rada Nadzorcza.

Bilans

na dzień 31 grudnia 1928 r.

Stan czynny:

[illegible]

Zarząd.

Zgodność powyższego bilansu z prawidłowo prowadzonymi księgami i inwentarzami Spółki zaświadcza

Jan Nowakowski

zaprzyśiężony i w charakterze publicznego organu ustanowiony znawca i rewizor ksiąg na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Katowice, w czerwcu 1929 r.

Stan bierny:

			zł	
Kapitał akcyjny			84 000 000	—
Fundusz rezerwowy			3 365 195	—
Skonsolidowane zobowiązania gwarancyjne				
3½% obligacje	1 375 156.64			
4% „	2 283 979.32			
4½% „	<u>2 123 200.—</u>	5 782 375	96	
Długi hipoteczne		1 225 709	35	
Kredyty długoterminowe		786 496	98	7 794 582 29
Wierzyciele		27 189 814	72	
Akcepty własne		405 668	99	
Banki		7 366 378	60	34 961 862 31
Rezerwa amortyzacyjna				23 658 916 46
Przeniesienie zysku z roku 1927		1 901 094	58	
<u>Zysk za rok 1928 . . . . .</u>		<u>3 190 747</u>	<u>32</u>	<u>5 091 841 90</u>
		zł		158 872 397 96
<u>Wierzyciele z tytułu poręki . . . . .</u>	zł	18 154 101	59	

Powyższy bilans zbadaliśmy i stwierdzamy jego zgodność z prawidłowo prowadzonymi księgami Spółki.

Katowice, dnia 7 czerwca 1929 r.

Za Radę Nadzorczą:

Dr. Pawlaczky.   Żeleński.   S. J. Okólski.

za rok operacyjny 1928.

za rok operacyjny 1928.

Straty

		zł
Robotnicy i urzędnicy:		
Robocizna i pensje	60 755 512 18	
Deputaty	1 456 466 31	
Świadczenia społeczne	6 515 475 73	68 727 454 22
Zużycie surowców i materiałów ruchu		85 752 111 82
Ogólne koszty fabrykacji		2 351 412 29
Podatki		15 004 533 36
Odsetki		1 979 723 87
Składki w związkach gospodarczych		611 794 91
Przewalutowanie oszczędności urzędniczych i robotnicz.		1 600 113 97
Koszty ogólne		2 528 425 47
Odpisy		9 547 805 37
		188 103 375 28
Przeniesienie zysku z roku 1927	1 901 094 58	
<u>Zysk za rok 1928 . . . . .</u>	<u>3 190 747 32</u>	<u>5 091 841 90</u>
		193 195 217 18

Zarząd.

Zgodność powyższego rachunku strat i zysków z prawidłowo prowadzonymi księga-
mi i inwentarzami Spółki zaświadcza

Jan Nowakowski

zaprzyśiężony i w charakterze publicznego organu ustanowiony znawca i rewizor ksiąg na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

K a t o w i c e, w c z e r w c u 1929 r.

Zyski

			zł
Przeniesienie zysku z roku 1927	. . . . .	.	1 901 094 58
Produkcja	. . . . .	.	185 037 366 60
Różnice kursu	. . . . .	.	10 054 19
Wpływy z komornego, czynszu dzierżawy pól, udziałów i różne	. . . . .	.	6 246 701 81
	zł		193 195 217 18

Powyższy rachunek strat i zysków zbadaliśmy i stwierdzamy jego zgodność z prawidłowo prowadzonymi księgami Spółki.

Katowice, dnia 7 czerwca 1929 r.

Za Radę Nadzorczą

Dr. Pawlaczky. Żeleński. S. J. Okólski.

ZAKŁADY GRAFICZNE K. MIARKI,
SP. WYD. Z OGR. ODP. W MIKOŁOWIE.

216959

III

Pracownia Śląska

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000689080

III 216959/0/1928

Pracownia Śląska